

Programmabegroting 2023

Wonen en werken

3.1 Visie	48
3.2 Kaderstellende beleid notities	49
3.3 Groen, blauw en duurzaam omarmen	50
3.4 Gezond en veilig leven (in de leefomgeving)	53
3.5 Toekomstbestendig wonen en verplaatsen	56
3.6 Veerkrachtig ondernemen	60
3.7 Sociaal en cultureel verbinden (in de leefomgeving)	63
3.8 Ontwikkelen van gebieden en locaties	64

3.1 Visie

Een duurzame, gezonde en veilige omgeving waarin het prettig wonen, werken, verplaatsen en verblijven is. Dat is de inzet van het programma Wonen & Werken. Dit programmaeffect sluit aan op de Omgevingsvisie die eind 2022 is vastgesteld. Door nadrukkelijk de aansluiting tussen omgevingsvisie, CUP en de begroting te leggen, borgen we het integraal werken aan de doelen en opgaven uit de omgevingsvisie.

Als deelprogramma's zijn de vijf pijlers van de omgevingsvisie opgenomen:

- Groen, blauw en duurzaam omarmen
- Gezond en veilig leven (in de leefomgeving)
- Toekomst bestendig wonen en verplaatsen
- Veerkrachtig ondernemen
- Sociaal en cultureel verbinden (in de leefomgeving)

Daarnaast is een zesde, meer randvoorwaardelijk, deelprogramma opgenomen:

- Ontwikkeling van gebieden en locaties

3.2 Kaderstellende beleid notities

Accommodatiebeleid (oktober 2008)
Actieplan Wonen (2017)
Archeologiebeleid (2010)
Bedrijfsplan algemene begraafplaats (2014)
Beleid onderwijshuisvesting
Beleidsnotitie Huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten
Beleidsplan Nieuwe woonruimteverdeling; Een sociale huurwoning zoeken verandert (2021)
Bougrondexploitatie (**BGE**) (jaarlijkse actualisatie, deze is niet openbaar)
Detailhandelsstructuurvisie Uithoorn (2021)
Duurzaamheidsagenda Uithoorn 2019-2022 (2019)
Economische Visie 'SamenWerken 2020' (2010)
Gebiedsvisie Boterdijk - Vuurlijn
Gebiedsvisie Kernglastuinbouwgebied Uithoorn (2018)
Gebiedsvisie Tussen Poelweg en Noorddammerweg
Gebiedsvisie Ruilverkaveling (2021)
Gemeentelijk rioleringsplan 6 2018-2022 (GRP-6) (2018)
Greenport Aalsmeer 'Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer 2015-2025, sturen op kansen samenwerken in de opgaven (2015)
Greenport Aalsmeer 'Samenwerken aan een bloeiend perspectief, visie en strategie Greenport Aalsmeer 2030'
Grondstoffenbeleid Uithoorn 2020-2025 (2021)
Horecavisie (2022)
Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) (2020)
Masterplan Dorpscentrum (2010)
Mensen Samenbrengen, Strategische kaders evenementenbeleid Gemeente Uithoorn (2016)
Mobiliteitsvisie (2022)
Nota Grondbeleid Uithoorn (2015)
Nota van Ruimtelijk-Economische Uitgangspunten bedrijventerrein Uithoorn 2016 (2016)
Nota Vastgoed
Omgevingsvisie Uithoorn (2022)
Ondernemen op locatie, Strategische uitgangspunten standplaatsenbeleid Gemeente Uithoorn 2021, (2021)
Regionale Energiestrategie Noord-Holland Zuid 1.0 (2021)
Ruime-jasbeleid (2007)
Schipholnota 'Minder meer'
Structuurvisie Uithoorn (geactualiseerd 2011)
Visie Groene en Recreatieve Zone (2022)
Visie op Recreatie en Toerisme (2022)
Uitvoeringsnota Ruimte voor Ruimte (januari 2012)
Woonvisie Uithoorn 2013-2023

3.3 Groen, blauw en duurzaam omarmen

3.3.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. De gemeentelijke organisatie en haar inwoners en ondernemers zijn energieneutraal en fossiel onafhankelijk
2. De fysieke leefomgeving is bestand tegen extreme weersinvloeden
3. De omgeving is biodivers en en het groen heeft een hoge natuurwaarde

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Verminder het gebruik van grondstoffen en stimuleer het hergebruik van materialen
- Verminder het energieverbruik en schakel over op duurzame bronnen voor energie en warmte
- Verminder de effecten als gevolg van klimaatverandering (droogtestress, hittestress, wateroverlast, afname biodiversiteit)
- Verbind groene en recreatieve gebieden met elkaar
- Verduurzaam de gemeentelijke organisatie

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Opstellen uitvoeringsprogramma circulaire economie

De ambitie van de gemeente Uithoorn voor circulaire economie is (bron: Duurzaamheidsagenda) volledig circulair in 2050 - in 2020 75% afvalscheiding en maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar (in 2025 maximaal 30 kg/inwoner/jaar, in 2050 afvalvrij) - in 2030 50% en in 2050 volledig circulair inkopen - in 2050 volledig circulair bouwen.

Opstellen en vaststellen uitvoeringsprogramma Energietransitie

De ambitie van Uithoorn voor de energietransitie is (bron: duurzaamheidsagenda): Fossielonafhankelijk in 2040 & Aardgasvrij in 2050 - reductie energiegebruik binnen de gemeentegrenzen met minimaal 1,5% per jaar - in 2040 wordt de volledige gemeentelijke energievraag duurzaam opgewekt - in 2050 aardgasvrij en voor iedereen een duurzaam, betaalbaar alternatief. In 2022-23 wordt gewerkt aan het opstellen van het uitvoeringsprogramma, wat de leidraad is voor inspanningen in de komende jaren.

Uitvoeren van continue campagne op het gebied van energiebesparing en duurzame energie

Onderdelen van deze continue campagne zijn onder meer: de maandelijkse duurzaamheidspagina, het bestrijden van energiearmoede, opleiding en inzet van duurzaamheidscoaches, de inzet van het regionale energieloket, de duurzaamheidslening en uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma.

Actualiseren Regionale Energiestrategie - RES2.0 (i.s.m. regio)

In de RES 1.0 zijn de zoekgebieden voor de opwek van elektriciteit door zon en wind vastgesteld. Het doel van RES 2.0 is het realiseren en monitoren van initiatieven binnen deze zoekgebieden.

Uitvoeren wijkaanpak warmtetransitie (streven per jaar 1 wijk)

Op basis van de uitkomst van het programma energietransitie (zie boven) en de opgestelde Transitievisie Warmte (2021) zal in overleg met de stakeholders een wijkuitvoeringsplan worden opgesteld en zal een start worden gemaakt met de uitvoering van het plan.

Opstellen beleid laadinfrastructuur en plaatsingsplan

De energietransitie vraagt om meer elektrisch vervoer. Om te voorzien in de vraag naar oplaadvoorzieningen is adequaat beleid nodig. Het beleid maakt het plaatsen van (extra) e-laadpalen mogelijk en een plaatsingsplan vergemakkelijkt het aanvraag-/beoordelingsproces.

Actualiseren gemeentelijk rioleringsplan (GRP) in combinatie met waterplan

Het huidige GRP loopt in 2022 af en wordt geëvalueerd en getoetst aan nieuwe beleidsontwikkelingen. Een geactualiseerd GRP wordt gecombineerd met een waterplan. In het waterplan worden klimaatadaptatieve maatregelen beschreven.

Opstellen en vaststellen uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie

In het programma leggen we een ambitieniveau voor de klimaatadaptatie vast. Het programma voor de leidraad voor de inspanningen in de komende jaren.

Klimaatadaptatie als doel bij groot onderhoud en nieuwe inrichting

Na het vaststellen van programma klimaatadaptatie wordt het maatregelenpakket voor de openbare ruimte verder uitgewerkt en opgenomen in de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Hieruit volgt ook een uitvoeringsprogramma.

Opstellen leidraad natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief bouwen maakt onderdeel uit van de ambitie in de gemeentelijke omgevingsvisie op het gebied van klimaatadaptatie. Nader uitgewerkt gaat worden wat hieronder verstaan wordt en welke uitgangspunten opgesteld kunnen worden om de ambitie vorm te geven.

Realiseren Vliegwielprojecten Groene en Recreatieve Zone

Om de uitwerking van de gebiedsvisie voor een Groene en recreatieve zone te stimuleren wordt een aantal vliegwielprojecten opgestart. Dit zijn projecten die waar mogelijk met inzet van subsidiegelden en waar mogelijk gekoppeld aan geplande beheer- en onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Deelnemen aan gezamenlijk Uitvoeringsprogramma Westeinderscheg.

Vanuit de provincie Noord-Holland wordt samen met het Hoogheemraadschap Rijnland en de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Haarlemmermeer en Uithoorn gewerkt aan het versterken van het landschap, natuur in en de toegankelijkheid van de Westeinderscheg. Hiertoe wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld en uitgevoerd.

Evalueren Duurzaamheidsagenda 2019-2022 en vormgeven aan een vervolg

In het najaar van 2022 wordt de duurzaamheidsagenda geëvalueerd. Voor het vervolg op de duurzaamheidsagenda is gekozen voor een programmatische aanpak langs drie sporen: energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie.

Inzetten op energiebesparing bij bedrijven

We sluiten aan bij het regionaal energieloket bedrijven. Hiermee worden bedrijven ondersteund bij het treffen van energiebesparingsmaatregelen en wordt er gehandhaafd op energiebesparing bij de bedrijven. Dit gaat in samenwerking met de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZK).

Inzetten op integraal werken

Voortdurende altertheid bij beleidsvorming en uitvoering om verschillende maatschappelijke doelen te combineren, zoals bij de bestrijding van energiearmoede.

3.3.2 Overzicht baten en lasten

Groen, blauw en duurzaam omarmen	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Lasten	9.702	11.801	12.088	12.188	12.070	12.279
Baten	7.840	8.730	8.500	8.472	8.615	8.717
Saldo baten en lasten	-1.862	-3.071	-3.589	-3.717	-3.455	-3.562
Toevoegingen aan reserves	406	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	64	161	263	263	263
Saldo reserves	-406	64	161	263	263	263
Saldo	-2.268	-3.007	-3.427	-3.454	-3.192	-3.299

Toelichting

Lasten nadeel € 0,28 miljoen

De lasten zijn in 2023 afgerond € 0,28 miljoen hoger dan in 2022. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

- Hogere lasten vanwege de uitbreiding formatie duurzaamheid (€ 0,16 mln.). Het betreft de uitbreiding van formatie met 2 fte voor het team duurzaamheid dat werkt aan energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Dit bovenop de bestaande capaciteit van 2,5 fte. Mogelijk dat op termijn verdere capaciteitsuitbreiding nodig is, en daarvoor additionele middelen van het Rijk voor zullen komen.
- Hogere lasten vanwege de uitbreiding formatie beleidsmedewerker klimaatadaptatie (€ 0,05 mln.). De duurzaamheidsproblematiek en klimaatadaptatie krijgt binnen de gemeentelijke organisaties steeds meer vorm, aansluiting vanuit Duo+ Buurt is hierbij een noodzaak. De nieuwe thema's binnen duurzaamheid en klimaatadaptatie moeten conform de voorwaarden en regels vanuit het Rijk worden uitgewerkt. Om op tactisch en operationeel niveau de visie vanuit de gemeenten te kunnen effectueren en vorm te geven is uitbreiding van het team I&B met een beleidsmedewerker duurzaamheid en klimaatadaptatie noodzakelijk.
- Lagere lasten doordat er in 2022 vanwege een storm herstelkosten groen zijn geraamd van € 0,13 mln.
- Hogere lasten planmatig onderhoud watergangen (€ 0,09 mln.) en hogere lasten planmatig onderhoud groen en bomen (€ 0,33) vanwege een actualisatie van het planmatig onderhoud.
- Lagere lasten omdat er in 2022 uitgaven zijn geraamd voor de aanpak van energiearmoede en lokale isolatieaanpak (€ 0,39 mln.)
- Hogere lasten vanwege diverse kleine verschillen (€ 0,16 mln.)

Baten nadeel € 0,23 miljoen

De baten zijn in 2023 € 0,23 miljoen lager dan in 2022. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er in 2022 subsidie is ontvangen voor de aanpak energiearmoede en lokale isolatieaanpak (€ 0,39 mln.) en hogere baten vanwege diverse kleine verschillen (€ 0,16 mln.)

Binnen de mutaties aan de reserves is er sprake van een hogere onttrekking aan de reserve riolering om het tarief van de rioolheffing te egaliseren.

3.4 Gezond en veilig leven (in de leefomgeving)

3.4.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. De omgeving is schoon met een passende uitstraling en is fysiek en sociaal veilig.
2. Inwoners bewegen, verblijven en ontmoeten elkaar in de leefomgeving.
3. Overlast en hinder en daaruit voorkomende gezondheidsschade zijn zoveel mogelijk beperkt.

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Zorg voor een schone en veilige leefomgevingen betrek hierbij inwoners.
- Wees als gemeente zichtbaar en communiceer over de (onderhouds)werkzaamheden.
- Verbeter mogelijkheden om prettig te verblijven, te recreëren en te ontmoeten in de leefomgeving.
- Neem de effecten op gezondheid mee bij het inrichten van de leefomgeving.

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Opstellen programma openbare ruimte

Voor uitwerking van het Integraal beleid openbare ruimte (IBOR) is er behoefte aan het opstellen van een programma openbare ruimte. Dit programma zal overzicht bieden wat de maatschappelijke voorwaarden zijn bij de fysieke opgaven van de openbare ruimte. Doordat ook monitoring een onderdeel van het programma is, zal per gebied zowel de technische staat als de maatschappelijk behoefte in beeld worden gebracht. Het programma aan de integrale en gebiedsgerichte programmering van inspanningen in de openbare ruimte.

Opstellen uitvoeringsprogramma en realiseren maatregelen Thamerdal

Het planmatig onderhoud en herinrichting uitvoeren in Thamerdal vanuit de eisen uit de Ontwikkelstrategie Thamerdal.

Actualiseren algemene verordening ondergrondse infrastructuur

In het kader van wensen en eisen vanuit energietransitie en vernieuwing middenspanningsnet door de netbeheerder wordt de verordening geactualiseerd.

Versterken van de communicatie over werkzaamheden: gemeente wil zichtbaarder en transparanter zijn over maatregelen in de openbare ruimte. Hiervoor wordt een intern proces opgesteld en worden communicatiemaatregelen ontwikkeld en uitgevoerd.

Opstellen speelbeleidsplan

De uitgangspunten van het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) en de Sportnota worden opgenomen in de actualisatie van het speelbeleidsplan. Volgens deze richtlijnen wordt een uitvoeringsplan opgesteld.

Realiseren Legmeerbos

In Legmeer West wordt een parkachtig groen gebied uitgewerkt, te weten het Legmeerbos. Hierdoor vindt een versterking van de leefomgeving van direct omwonenden plaats. Dit gebied vormt een schakel in de Groene en Recreatieve zone Uithoorn en biedt de direct omwonenden een plek om te recreëren. De realisatie vindt plaats mede met subsidie van Stichting Leefomgeving Schiphol en de Uitvoeringsregeling Westeinderscheg.

Continuëren strategische inzet op beperken overlast Schiphol

De aanwezigheid van Schiphol heeft grote invloed op de leefkwaliteit in Uithoorn en De Kwakel. De gemeente zet zich actief in om dit te verbeteren en de overlast (geluid en emissies) te laten beperken, door middel van lobbyen, advisering en positionering. De gemeente werkt hiervoor samen met andere gemeenten en overheden zoals in de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) en het Rijk en met een lokale bewonersorganisatie. We willen het belang van de gezonde leefkwaliteit in Uithoorn en De Kwakel onder de aandacht blijven brengen, mede door een actieve lobby richting het ministerie en de Tweede Kamer.

Uitwerken handelingsperspectief gezondheid voor ontwikkelingen

Gezondheid is een breed begrip. Hieronder kunnen vallen de omgevingswaarden van bijvoorbeeld bedrijven (geluid, hinder, trilling) en een bewegvriendelijke omgeving. Ook aspecten van eenzaamheid en inclusiviteit vallen hieronder. Als eerste speerpunt gaan we beleid ontwikkelen om een beweegvriendelijke omgeving als uitgangspunt te gaan nemen voor onze eigen initiatieven in bijvoorbeeld de openbare ruimte (in IBOR/LIOR). Deze uitgangspunten kunnen ook betrokken worden bij initiatieven van derden om op deze manier, waar mogelijk, bij alle initiatieven bij te dragen aan een beweegvriendelijke omgeving. De andere elementen zullen op een later moment, bijvoorbeeld bij het Omgevingsplan (omgevingswaarden), betrokken worden.

3.4.2 Overzicht baten en lasten

Gezond en veilig leven	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Lasten	3.346	4.378	4.060	4.458	5.129	4.706
Baten	541	564	538	538	532	528
Saldo baten en lasten	-2.805	-3.813	-3.522	-3.920	-4.597	-4.178
Toevoegingen aan reserves	1.482	1.259	1.259	1.259	1.259	1.259
Onttrekkingen aan reserves	945	1.743	1.593	1.969	2.068	1.566
Saldo reserves	-537	485	335	710	809	308
Saldo	-3.342	-3.329	-3.188	-3.210	-3.788	-3.870

Toelichting

Lasten voordeel € 0,32 miljoen

De lasten zijn in 2023 afgerond € 0,32 miljoen lager dan in 2022. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

- Lagere lasten omdat in 2022 een budget was opgenomen (€ 0,06 mln.) voor brommers op de weg.
- Lagere lasten planmatig onderhoud wegen (€ 0,72 mln.) en hogere lasten planmatig onderhoud civiele kunstwerken (€ 0,12 mln.) en openbare verlichting (€ 0,05 mln.) vanwege een actualisatie van het planmatig onderhoud.
- Hogere lasten (€ 0,32 mln.) doordat de kapitaallasten van een aantal investeringen in lijn met het BBV niet meer ten laste van de reserve groot planmatig onderhoud openbare ruimte worden gebracht maar ten laste van de exploitatie.
- Hogere lasten vanwege het opstellen van een programma openbare ruimte (€ 0,07 mln.).
- Lagere lasten vanwege diverse kleine verschillen € 0,1 mln.

Daarnaast is er sprake van een lagere onttrekking (€ 0,13 mln.) aan de reserve groot planmatig onderhoud openbare ruimte vanwege een actualisatie van de budgetten

3.4.3 Indicatoren

De ambitie van het Grondstoffenbeleid Uithoorn 2020-2025 is 100 kilogram restafval per inwoner in 2023 en 75 kilogram in 2025.

Indicator (W2)	2020	2021	2023
De hoeveelheid huishoudelijk restafval per bewoner per jaar (kg).	252	240	100

Indicator (W1)	20201	2022	2023
Het % van de openbare buitenruimte dat voldoet aan het in het KOR vastgestelde kwaliteitsniveau 'beheer'.	80%	80%	80%

De kwaliteit van het beheer van de openbare ruimte wordt aan de hand van een schouw vastgesteld

Totdat nieuwe indicatoren vastgesteld zijn in de beheerplannen, wordt gewerkt met de indicator vanuit het KOR. Deze staat voor beheer op dat 70% moet voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen in de beeldkwaliteit. In het verleden werd ook gesproken over 80% voldoen, maar dat was het ambitieniveau van de inrichting van de openbare ruimte.

3.5 Toekomstbestendig wonen en verplaatsen

3.5.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. Mensen met lokale binding hebben de mogelijkheid te wonen in de gemeente
2. Er is balans tussen verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Verminder de lokale druk op de woningmarkt
- Verbeter de aansluiting van de woningvoorraad op de vraag en ontwikkeling van de Uithoornse samenleving
- Verbeter de verkeersveiligheid
- Verbeter de bereikbaarheid van woningen, bedrijven en voorzieningen
- Beperk negatieve effecten van verkeer en vervoer

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Bevorderen mogelijkheden voor koop nieuwbouwwoningen door huidige inwoners

In de op te stellen nieuwe Woonvisie wordt aandacht besteed aan woningbouw voor eigen bewoners passend bij de bevolkingssamenstelling binnen de gemeente. Bij nieuwbouwprojecten wordt zoveel als mogelijk gestuurd op een juiste verhouding tussen koop- en huursegmenten.

Implementeren nieuwe Woonruimteverdeling

Met het nieuw beleid voor de Woonruimteverdeling wordt de volgorde en voorrang van sociale huurwoningen van woningcorporaties op een andere manier geregeld. De 14 gemeenten uit de regio's Zaanstad-Waterland, Amstelland-Meerlanden en Amsterdam werken gezamenlijk aan de inwerkingtreding van de nieuwe Woonruimteverdeling per 16 januari 2023.

Opstellen en vaststellen nieuw woonbeleid

Er wordt in het najaar van 2022 gestart met de uitvraag voor een nieuwe Woonvisie. Voor de Woonvisie wordt een analyse van de veranderde woningmarkt verricht en worden de voornaamste opgaven en maatregelen bepaald. Het is de verwachting dat de nieuwe Woonvisie eind 2023 ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd.

Inzetten op het vergroten van diversiteit en kwaliteit van woningen in een wijk

Bij bouwprojecten wordt blijvend aandacht besteed aan de benodigde diversiteit en kwaliteit van woningen voor zowel de leefbaarheid binnen de wijk als de woningbehoefte binnen de gemeente.

Vorbereiden en (mogelijk) realiseren van flexwonen op basis van het nieuwe woonbeleid

Er is vanuit de MRA een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor flexwonen. De resultaten worden betrokken bij het nieuwe woonbeleid.

Uitvoeren en evalueren pilot wenen doorgaand verkeer Markt/Wilhelminakade

Het afsluiten van de Wilhelminakade betreft het wenen van doorgaand verkeer om een verblijfsgebied te creëren. De pilot was gepland in de zomer van 2022 maar in goed overleg

met de ondernemers is de pilot uitgesteld met een jaar. Door het uitstel is er meer tijd voor participatie en kan er een draaiboek gemaakt worden.

Opstellen en vaststellen uitvoeringsprogramma Mobiliteit

De Mobiliteitsvisie Uithoorn 2040 is vastgesteld begin 2022. Als onderdeel van de Mobiliteitsvisie wordt een uitvoeringsprogramma uitgewerkt. Met het uitvoeringsprogramma wordt inzichtelijk gemaakt op welke termijn en met welke middelen uitvoering wordt gegeven aan de Mobiliteitsvisie. Voor de uitvoering van de onderzoeken en het voorbereiden van eventuele investeringsbeslissingen is de doorlooptijd 3 jaar.

Opstellen en uitvoeren monitoringsprogramma mobiliteit

Om onderzoek te doen naar maatregelen, zoals uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie Uithoorn, is structurele (verkeers)data nodig. Het monitoringsprogramma maakt inzichtelijk op welke termijn en met welke middelen data wordt opgehaald. Denk daarbij aan (twee)jaarlijkse parkeerdrukmetingen, fietstelweken, etc.

Opstellen van nieuw parkeerbeleid inclusief de participatie en uitwerking

De Mobiliteitsvisie Uithoorn vraagt om nieuw parkeerbeleid op korte termijn. In de Mobiliteitsvisie worden uitspraken gedaan over de richting van het parkeerbeleid en te onderzoeken maatregelen. Er zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd en er wordt een projectgroep ingericht voor het schrijven van het parkeerbeleid en het uitvoeren van het participatietraject.

Werkzaamheden Uithoornlijn

De Uithoornlijn gaat in 2024 naar verwachting in exploitatie. Het tracé wordt op dit moment aangelegd.

Uitvoeren werkzaamheden Verkeersplan Dorpscentrum

Als onderdeel van het vastgestelde plan Dorpshart aan de Amstel (2017) is het Verkeersplan Dorpscentrum uitgewerkt. Eind 2020 is het definitieve plan vastgesteld en op dit moment wordt de openbare ruimte heringericht naar een verblijfsgebied. Binnenkort worden de verkeersbesluiten voorgelegd aan het College en naar verwachting zijn alle werkzaamheden begin 2023 afgerond.

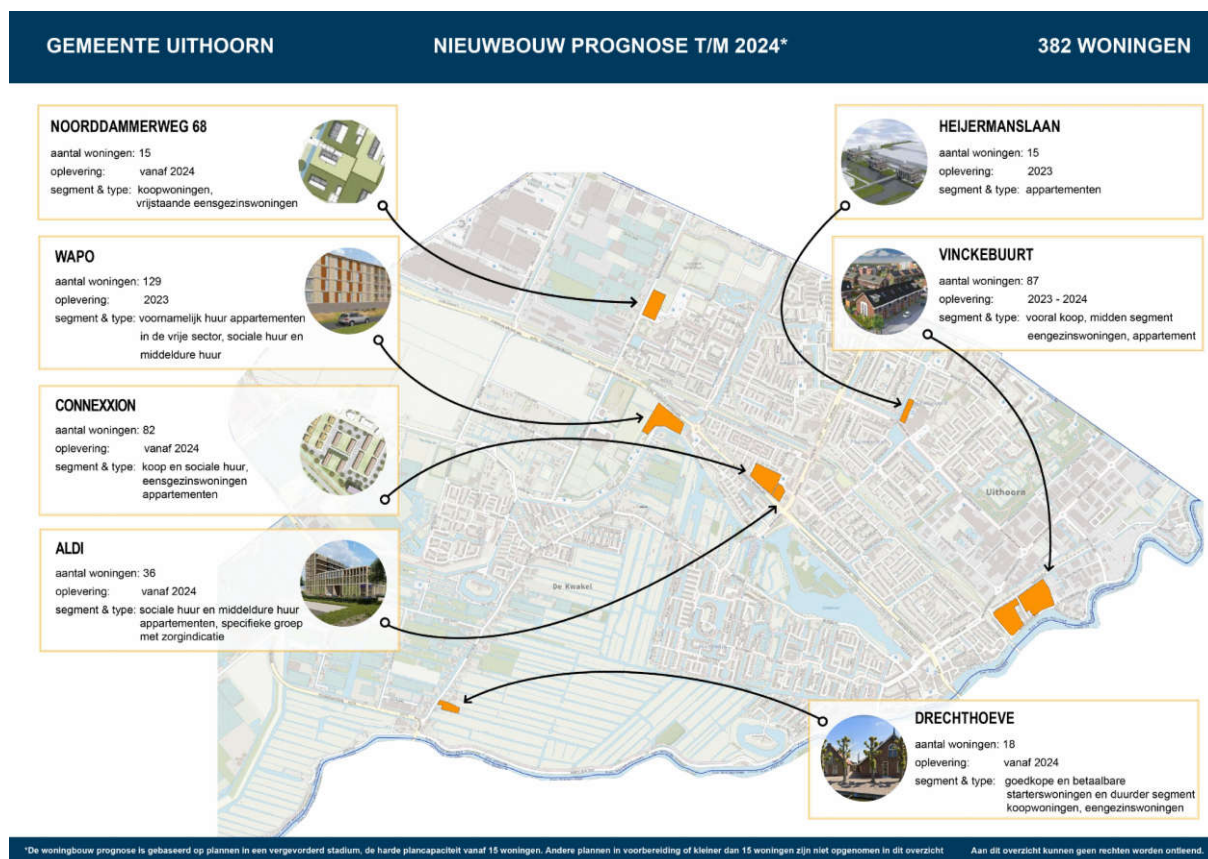
Uitvoeren ontwerpogave Arthur van Schendellaan

Als onderdeel van de Mobiliteitsvisie Uithoorn moet er op korte termijn een uitspraak gedaan worden over de ontsluitende functie van de Arthur van Schendellaan. Er wordt ook onderzoek gedaan naar fietsvoorzieningen op de parallelle wegen. De ontwerpogave loopt parallel met de planning van het project uitbreiding/verdichtingsogave de Vuurvogel.

Vorbereiden investeringsbesluit fietsbrug Legmeerbos richting BTAZ terrein

De gemeenteraad heeft ingestemd met het voorlopig ontwerp Legmeerbos. Als onderdeel van het voorlopig ontwerp moet er een investeringsbesluit genomen worden over de fietsbrug van het Legmeerbos naar het Bedrijventerrein Amstelveen Zuid (BTAZ terrein). Daarvoor wordt verkend wat de kosten zijn voor de brug en er wordt subsidie aangevraagd.

Kaart nieuwbouwprognose

3.5.2 Overzicht baten en lasten

Toekomst bestendig wonen en verplaatsen	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Lasten	2.438	2.944	2.831	2.848	2.839	2.637
Baten	1	7	7	7	7	7
Saldo baten en lasten	-2.437	-2.938	-2.825	-2.841	-2.833	-2.631
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	-2.437	-2.938	-2.825	-2.841	-2.833	-2.631

Toelichting

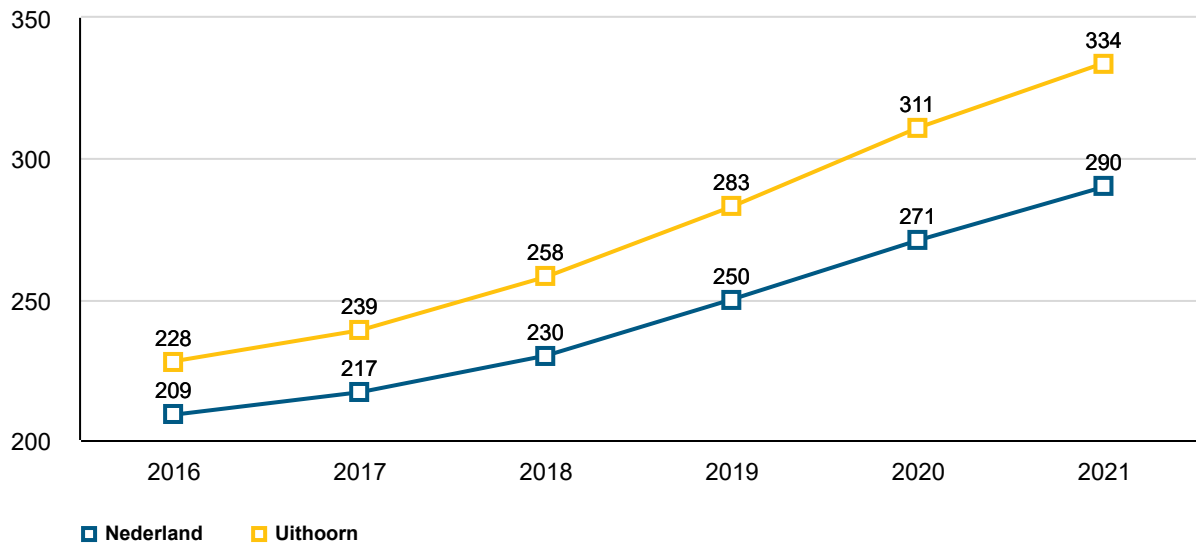
Lasten voordeel € 0,07 miljoen

De lasten zijn in 2023 € 0,07 miljoen lager dan in 2022. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

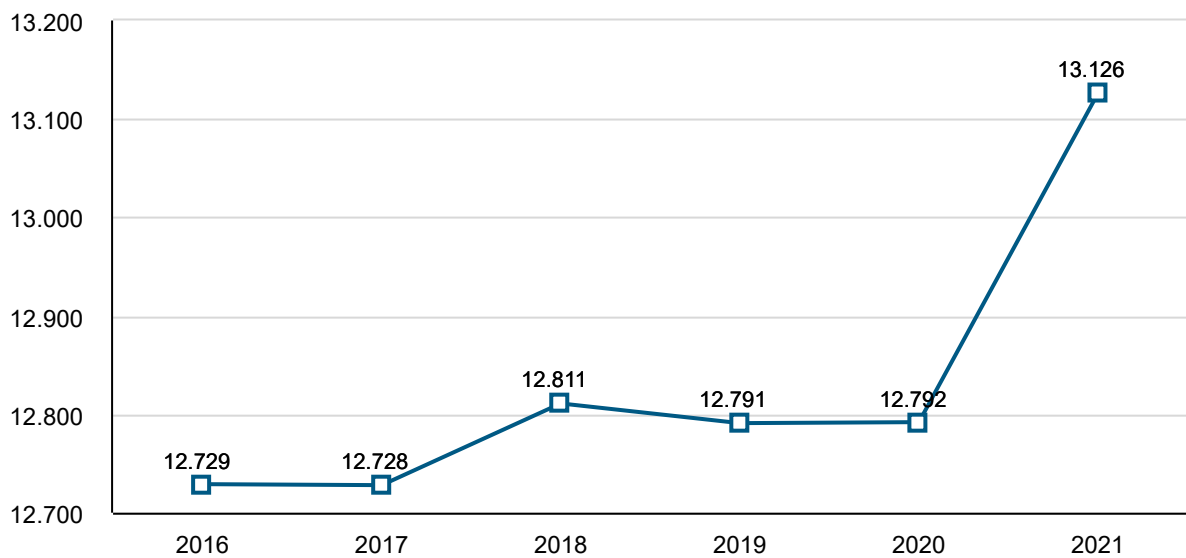
- Hogere lasten omdat er in 2023 € 0,2 miljoen is opgenomen voor het uitvoeringsprogramma mobiliteit.
- Lagere lasten (€ 0,2 mln.) vanwege budgetten die in 2022 zijn opgenomen voor het opstellen van de mobiliteitsvisie, pilot afsluiten Wilhelminakade, opstellen woonbeleid, parkeeronderzoek Dorpscentrum en opstellen parkeerbeleid.
- Lagere lasten vanwege diverse kleine verschillen € 0,07 mln.

3.5.3 Indicatoren

Gemiddelde WOZ waarde woningen

Aantal huishoudens

3.6 Veerkrachtig ondernemen

3.6.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. De werklocaties en de werkgelegenheid zijn passend bij het karakter van Uithoorn en haar beroepsbevolking
2. De sierteeltsector is toekomstgericht en levensvatbaar
3. Voor de inwoners zijn er voldoende voorzieningen, waaronder horeca, detailhandel en recreatieve voorzieningen.

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Versterk het vestigingsklimaat
- Intensiveer de samenwerking tussen en met ondernemers op thema's als arbeidsmarkt, aanbod, duurzaamheid en de inrichting van bedrijventerreinen
- Verbeter de integrale aanpak arbeidsmigranten
- Houd het dorpscentrum toekomstbestendig en bruisend.

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Deelnemen aan regionaal onderzoek naar de toekomstige kwalitatieve en kwantitatieve ruimtevraag door de glastuinbouw

Binnen het samenwerkingsverband Greenport Aalsmeer is in 2022 een onderzoek uitgevoerd naar veilinggelieerde bedrijvigheid. Een van de aanbevelingen uit dit onderzoek is om een beter beeld te vormen naar de kwalitatieve en kwantitatieve vraag naar glastuinbouwlocaties. Dit vervolgonderzoek wordt zoals het er nu naar uitziet in 2023 uitgevoerd.

Opstellen strategie werklocaties

Onderdeel van het economisch beleid van de gemeente is beleid op het gebied van werklocaties (kantoren en bedrijventerreinen). Ook regionaal wordt hier veel op samengewerkt. De strategie werklocaties geeft een kader van de mogelijkheden op de werklocaties binnen de gemeente waaraan getoetst kan worden.

Doorontwikkelen van het accountmanagement bedrijven

De afgelopen jaren heeft het accountmanagement richting bedrijven steeds meer vorm gekregen. De komende jaren wordt ingestoken op een verdere intensivering van deze samenwerking, waarbij actuele thema's zoals duurzaamheid en de arbeidsmarkt centraal staan. De structuur van ondernemersverenigingen binnen Uithoorn en De Kwakel biedt hiervoor een basis waarbij wordt gewerkt aan een verdere verbetering van de inhoudelijke samenwerking.

Benutten van de samenwerking in de Greenport

Binnen de Greenport Aalsmeer wordt tussen het bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen en de overheid samengewerkt voor een toekomstbestendige glastuinbouwsector. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid kan deze samenwerking worden benut om ook gemeentelijke doelstellingen te behalen.

Vaststellen en uitvoeren integraal programma Arbeidsmigranten

Dit programma komt voort uit de bestuurlijke wens voor een opgavegerichte en integrale visie en aanpak van de problematiek rondom arbeidsmigranten. Hiervoor is bij de eerste Turap 2021 een budget vrijgemaakt. Met een bericht aan de raad tijdens de commissie Wonen & werken van 6 juli 2021 is een stand van zaken gegeven met betrekking tot de registratie van arbeidsmigranten. Daarin is onder andere benoemd dat er de wens lag een gestructureerde wijze van inschrijving in te voeren (mede naar aanleiding van een pilot van de gemeente Aalsmeer) en te onderzoeken of er een registratieplicht in vergunningen voor huisvesting opgenomen kon worden. Na een inschatting van de benodigde aanpak en beoogde resultaten is op basis van een programmavoorstel een aanzet gegeven om deze zaken op te nemen in een programmatische aanpak waarvoor een raadsvoorstel in september 2022 door uw raad is behandeld.

Opstellen beleidsregels horeca

In 2022 wordt er gewerkt aan een nieuwe horecavisie voor de gemeente Uithoorn. Een vervolgstap is om de visie te verwerken in beleidsregels. Deze worden in samenwerking met openbare orde en veiligheid opgesteld en staan voor 2023 op de planning.

3.6.2 Overzicht baten en lasten

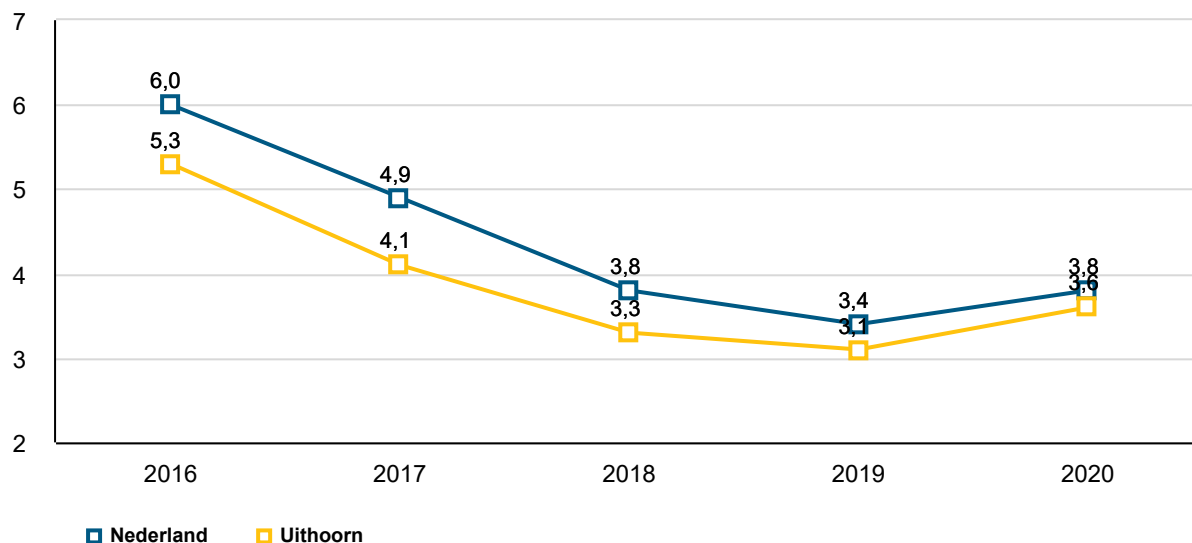
Veerkrachtig ondernemen	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Lasten	538	616	617	633	558	547
Baten	23	17	15	15	15	15
Saldo baten en lasten	-515	-599	-602	-618	-543	-532
Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo reserves	0	0	0	0	0	0
Saldo	-515	-599	-602	-618	-543	-532

Toelichting

Het verschil aan baten en lasten is < € 0,1 miljoen en wordt daarom niet toegelicht.

3.6.3 Indicatoren

Werkloosheidspercentage

In verband met corona zijn geen nieuwe peilingen gedaan. Naar verwachting zijn er in 2022 nieuwe cijfers beschikbaar.

3.7 Sociaal en cultureel verbinden (in de leefomgeving)

3.7.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. Kwetsbare doelgroepen kunnen gebruik maken van de ruimtelijke voorzieningen.
2. De identiteit en historie van de gebieden komt terug in de inrichting.
3. Gemeentelijk vastgoed faciliteert effectief en efficiënt de maatschappelijke doelstellingen.

Opgave - Wat moeten we daarvoor verbeteren?

- Houd rekening met kwetsbare doelgroepen bij het realiseren en beheren van de openbare ruimte, maatschappelijk vastgoed en woningbouw.
- Zet het maatschappelijk vastgoed in omverschillende maatschappelijke functies elkaar te laten versterken.
- Benut de onderscheidende kwaliteiten van Uithoorn en houd rekening met culturele en historische eigenschappen.

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Uitvoeren scan verbeterkansen toegankelijkheid openbare ruimte

Er wordt een gemeentebrede visie opgesteld voor een toegankelijke openbare ruimte. Hierbij worden ruimtelijke maatregelen, sociale maatregelen en maatregelen vanuit het programma klimaatadaptatie meegenomen.

In beeld brengen woonbehoefte van verschillende zorg- en aandachtsgroepen

Er wordt in het najaar van 2022 gestart met de uitvraag voor een nieuwe Woonvisie. Voor de Woonvisie wordt een analyse van de veranderde woningmarkt verricht en worden de voornaamste opgaven en maatregelen bepaald.

Opstellen en vaststellen nota vastgoed

De nota vastgoed bevat het beleid van de gemeente op het gebied van haar eigen vastgoed en zal onder andere bevatten: visie, ontwikkelingen en trends, huidige voorraad, verhuurbeleid, organisatie, duurzaamheid/enerigetransitie en een overzicht van werkzaamheden en investeringen.

Benutten van kansen om bij de aanleg van nieuwe structuren de culturele en historische eigenschappen te benadrukken

Samen met de afdeling Samenleving en DUO+ worden uitgangspunten geformuleerd hoe hier vorm aan gegeven kan worden. Dit kan bij nieuwe ontwikkelingen worden betrokken.

3.7.2 Overzicht baten en lasten

Sociaal en cultureel verbinden	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Lasten	4.860	5.493	5.247	5.516	5.004	5.407
Baten	1.590	1.552	1.449	1.449	1.435	1.402
Saldo baten en lasten	-3.270	-3.941	-3.798	-4.068	-3.569	-4.005
Toevoegingen aan reserves	95	-	101	-	135	146
Onttrekkingen aan reserves	335	144	39	364	24	177
Saldo reserves	240	144	-62	364	-111	31
Saldo	-3.031	-3.797	-3.861	-3.703	-3.680	-3.973

Toelichting

Voordeel op de lasten € 0,25 miljoen t.o.v. 2022

Het voordeel op de lasten wordt veroorzaakt door de volgende voor- en nadelen ten opzichte van 2022:

- Hogere lasten van € 0,21 mln. i.v.m. het afboeken van de restant boekwaarde van te vervangen installaties in de Brede school, als gevolg van het aanpassen van het klimaatsysteem (nadeel);
- Lagere uitgaven planmatig onderhoud van € 0,28 mln. (voordeel);
- Lagere uitgaven i.v.m. herstelkosten van schade aan het Buurnest in 2022 € 0,14 mln. (voordeel);
- Hogere kapitaallasten door de oplevering van MFA Zijdelwaard in 2022 € 0,34 mln. (nadeel);
- Lagere lasten van € 0,20 mln. i.v.m. de verwachte verkoop van de tijdelijke luchthal in 2022 (voordeel);
- Lagere uitgaven i.v.m. geen kosten meer voor tijdelijke huisvesting voor MFA Zijdelwaard € 0,22 (voordeel);
- Hogere lasten voor vastgoedwerkzaamheden door Duo+ € 0,08 mln. (nadeel);
- De overige € 0,04 mln. voordeel bestaat uit diverse kleinere voor- en nadelen.

Nadeel op de baten van € 0,1 miljoen t.o.v. 2022

Het nadeel op de baten wordt veroorzaakt door de volgende voor- en nadelen ten opzichte van 2022:

- Hogere huren door indexering van de huurprijzen van € 0,07 mln. (voordeel);
- Lagere subsidie-inkomsten i.v.m. een in 2022 ontvangen subsidie van de Stichting Leefomgeving Schiphol van € 0,05 mln. (nadeel);
- Lagere baten i.v.m. een in 2022 te verwachten verzekeringsuitkering voor het herstel van de brandschade aan het Buurnest;
- Het overige voordeel van € 0,02 mln. op de baten bestaat uit diverse kleinere voor- en nadelen.

Mutaties reserves

Bij de toevoegingen aan reserves is een nadeel te zien van € 0,1 mln. ten opzichte van 2022, doordat er in 2023 een storting wordt gedaan in de reserve onderhoud MFA De Legmeer. In 2022 is geen storting in deze reserve gedaan.

Bij de onttrekkingen aan de reserves is een voordeel te zien van € 0,1 mln. ten opzichte van 2022. Dit komt door de lagere onttrekking aan de reserve onderhoud (gemeentelijke) gebouwen van afgerond € 0,1 mln.

3.8 Ontwikkelen van gebieden en locaties

3.8.1 Effecten opgave en acties

Effecten - Wat willen we bereiken?

1. Inwoners en ondernemers komen met initiatieven die bijdragen aan de maatschappelijke effecten
2. De gemeente komt proactief met ontwikkelkansen
3. De schaarse ruimte wordt effectief benut

4. Besluitvorming over projecten vindt op basis van integrale afweging van maatschappelijke effecten

Opgave - Wat moeten we verbeteren?

- Omarm initiatieven met de 'ja, mits'-houding
- Verbeter de samenwerking tussen samenleving en overheid

Acties - Welke acties gaan we daarvoor uitvoeren?

Toewerken naar gebiedsdekkend omgevingsplan

Er wordt onder begeleiding van een adviesbureau een start gemaakt met het opstellen van het Omgevingsplan. Hierbij wordt de omgevingsvisie als uitgangspunt genomen.

Opstellen gebiedsprogramma's o.b.v. Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie zijn de ambities opgenomen op de lange termijn. Hoe deze ambities verwezenlijkt kunnen worden, wordt met maatregelen in een programma opgenomen. Deze programma's volgen de structuur van de omgevingsvisie en kunnen zich onderscheiden naar gebiedsprogramma's en naar thematische programma's.

Inrichten monitoring en evaluatie beleidscyclus Omgevingswet

Het volledig doorlopen van de beleidscyclus vraagt om een extra inspanning op het gebied van monitoring en evaluatie. Dit is mede van belang om de effecten van de in de gebiedsprogramma's opgenomen maatregelen te kunnen beoordelen. De Omgevingswet vraagt om een flexibel en adaptatief karakter van de instrumenten (zoals omgevingsvisie, programma, omgevingsplan). Ook vraagt de Omgevingswet om te sturen op kwaliteiten en effecten. Nader onderzocht wordt hoe we hier op een innovatieve manier vorm aan kunnen geven in het kader van de milieu effectrapportage en monitoring en evaluatie.

Uitwerken voorstel versterking Handhaving RO (in buitengebied)

Op dit moment is er beperkte handhavingscapaciteit beschikbaar. In diverse gebiedsvisies is opgenomen dat er intensief gehandhaafd zal gaan worden op functies die niet passen in het gebied. Daar is op dit moment geen capaciteit voor. Ook voor het verwezenlijken van de ambities uit de omgevingsvisie is het van belang dat de regels die er zijn gehandhaafd worden. Hiertoe is extra capaciteit en dus budget nodig. Hiervoor wordt separaat een voorstel voorbereid. Het budget voor daadwerkelijke uitbreiding is dus nog niet opgenomen in deze begroting.

Uitvoeren nieuwe Ruimte voor Ruimte (RvR) regeling

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet, of zoveel eerder als de provincie de regeling in laat gaan, komt er een nieuwe RvR regeling. Een aantal initiatiefnemers wacht op deze invoering. Deze initiatieven zullen als eerste afgehandeld worden. Het oude RvR beleid wordt geëvalueerd en nieuw beleid wordt ontwikkeld. Nieuwe initiatieven worden in behandeling genomen.

Participeren in Uitvoeringsprogramma Verstedelijkingsstrategie MRA

De Verstedelijkingsstrategie vormt voor de (middel)lange termijn het gemeenschappelijk kader voor interventies van rijk en regio gericht op de ambities in de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Het Verstedelijkingsconcept is vastgesteld. De gemeente Uithoorn is tevens betrokken bij de fasering en het vervolgproces met een uitvoeringsprogramma, governance en borging. Uithoorn wil hier haar bijdrage aan leveren en haar belangen zo veel

mogelijk geborgd zien. De aandacht richt zich hierbij ook op een integrale gebiedsgerichte Schiphol aanpak voor de Zuidflank van de MRA en de link naar NOVEX gebieden.

Doorlopen definitiefase transformatie Amstelzone

In de omgevingsvisie is de ambitie opgenomen om een mogelijke (gedeeltelijke) transformatie naar woningbouw van de bedrijventerreinen in de Amstelzone, waaronder de voormalige Cindu en Rütgers-terreinen. Dit wordt nader uitgewerkt samen met provincie en regio.

Inrichten proces voor initiatieven derden

Met invoering van de nieuwe Omgevingswet wordt het intitatief centraal gezet en wordt een integrale vergunningverlening verlangd. Om dit vorm te geven, vindt nadere uitwerking plaats van het initiatievenoverleg naar een initiatieventafel en een Omgevingstafel. Daarbij staan het proces en de rollen en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen centraal. Om intern een goed verloop van het proces te bevorderen, worden er afspraken gemaakt over het aanleveren van de documenten, de rollen en verantwoordelijkheden van VTH en RO, het integraal adviseren binnen de organisatie en door ketenpartners en de betrokkenheid van de initiatiefnemer.

Opstellen spelregels participatie en communicatie voor initiatieven

Dit valt uiteen in 4 gedeelten:

- right to challenge (hier vallen ook initiatieven in de openbare ruimte onder);
- participatienota in kader waarvan een participatie toolbox ontwikkeld wordt;
- participatiebeleid voor uitvoering van de verplichte participatie van de nieuwe Omgevingswet;
- nader onderzoek voor opstellen voorwaarden voor in behandeling nemen van buitenplanse initiatieven. Deze laatste mogelijkheid bestaat voor het college op grond van jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State.

Overzicht gebiedsontwikkelingen:

Project	Fase	Type
Programma centrum. Bestaande uit:	Divers:	Divers:
Groene verkeersstructuur	Realisatiefase	Investering
Amstelplein	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Irenelocatie	Ontwerpfase	GREX (toekomstig)
Schansgebied	Ontwerpfase	GREX (toekomstig) & Investering
ING-strip	Definitiefase	
Herinrichting openbare ruimte	Initiatieffase	Particuliere ontwikkeling Investering
De Rede	Nazorgfase	Particuliere ontwikkeling
Jachthaven	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Kootpark-Oost. Bestaande uit:	Divers:	Divers:
Connexion	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Aldi	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Zwembadlocatie	Initiatieffase	Particuliere ontwikkeling
Heijermanslaan	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
J. Enschedeweg 160 -180 (voormalige Plux)	Initiatieffase	Particuliere ontwikkeling
Vinckebuurt	Realisatiefase	Particuliere ontwikkeling

Project	Fase	Type
Huisvesting Arbeidsmigranten Dwarsweg	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Nieuw Politiekantoor	Realisatiefase	GREX (toekomstig)
WAPO/Thamenhof	Realisatiefase	Particuliere ontwikkeling
Iepenlaan	Nazorgfase	GREX
Bovenboog	Nazorgfase	
Thamerdal diverse Projecten van Eigen Haard	Initiatiefase + Ontwerpfase	Nader te bepalen
Toekomstig bedrijventerrein tussen Poelweg en Noordammerweg	Initiatiefase	Nader te bepalen
Rietkraag	Nazorgfase	GREX
Centrum De Kwakel. Bestaande uit:	Divers:	Divers:
Herinrichting openbare ruimte	Ontwerpfase	Investering
Supermarkt + Appartementen	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Vakcollege Thamen incl. woningbouw	Initiatiefase	GREX (toekomstig)
Nieuwbouw Vuurvogel incl. Woningbouw	Initiatiefase	GREX (toekomstig)
Legmeerplein	Ontwerpfase	GREX (toekomstig)
Legmeerwest 4, 5, 6	Nazorgfase	GREX
Drechtdijk 125 - Drechthoeve	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Noordammerweg 68	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Koningin Julianalaan 18	Realisatiefase	Particuliere ontwikkeling
Boterdijk 67	Ontwerpfase	Particuliere ontwikkeling
Thamerweg 3-19	Initiatiefase	Particuliere ontwikkeling
Transformatie Amstelzone	Definitiefase	Nader te bepalen

3.8.2 Overzicht baten en lasten

Ontwikkelen van gebieden en locaties	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Lasten	4.143	6.480	1.600	1.266	1.045	995
Baten	4.476	5.246	1.127	990	939	939
Saldo baten en lasten	333	-1.235	-473	-276	-106	-56
Toevoegingen aan reserves	205	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	14	13	13	-	-	-
Saldo reserves	-191	13	13	-	-	-
Saldo	142	-1.222	-460	-276	-106	-56

In het programma ontwikkelen van gebieden en locaties zijn ook de grondexploitaties opgenomen. Voor de helderheid worden in onderstaand overzicht de grondexploitaties separaat weergegeven.

Programma	R2021	B2022	B2023	B2024	B2025	B2026
Gebieden en locaties						
Ontwikkelen van gebieden en locaties	-451	-399	-127	-27	73	123
Reserves Ontwikkelingen van gebieden en locaties	-205	-	-	-	-	-
Subtotaal	-656	-399	-127	-27	73	123
Grondexploitatie						
Grondexploitaties	784	-835	-345	-248	-179	-179
Reserves Grondexploitaties	14	13	13	-	-	-
Subtotaal	797	-822	-332	-248	-179	-179
Saldo	142	-1.222	-460	-276	-106	-56

Toelichting

Lasten voordeel € 4,9 miljoen

De lasten zijn in 2023 afgerond € 4,9 miljoen lager dan in 2022. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

- Grondexploitaties (€ 4,5 mln.)
- Lagere lasten omdat in 2022 een budget was opgenomen (€ 0,05 mln.) voor voorbereiding visie Thamerdal.
- Lagere lasten omdat in 2022 een hoger (€ 0,15 mln.) budget was opgenomen voor de implementatie van de Omgevingswet. Voor 2023 is er een budget opgenomen van € 0,2 mln. onder andere voor het opstellen van de gebiedsprogramma's en het inrichten van monitoring en evaluatie.
- Lagere lasten omdat in 2022 een budget was opgenomen (€ 0,15 mln.) voor extra inhuur op het taakveld ruimtelijke ordening

Baten nadeel € 4,1 miljoen

De baten zijn in 2023 afgerond € 4,1 miljoen lager dan in 2022. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door :

- Grondexploitaties (€ 4,0 mln.)
- Lagere inkomsten omgevingsvergunning afgerond € 0,1 mln. Met de komst van de Omgevingswet is er sprake van incidentele en structurele financiële effecten. Met de incidentele financiële effecten is voor zover mogelijk en bekend rekening gehouden in het implementatiebudget. De structurele financiële effecten dienen zich met name aan op ICT gebied, leges omgevingsvergunning en organisatie. Voor wat betreft ICT zijn de lasten meegenomen in de begroting. De inkomstenderving als gevolg van de Omgevingswet en WKB (Wet kwaliteitsborging) is moeilijk te bepalen omdat enerzijds het bouwprogramma onzekerheden kent en anderzijds onzeker is hoe de wet in de praktijk uitpakt. Vooralsnog is een voorlopige inkomstenderving opgenomen van € 0,15 mln. Deze wordt deels gecompenseerd door een voorgestelde aanpassing van de leges. Dit voorstel wordt betrokken bij de belastingverordeningen 2023.

Toelichting verschil van per saldo € 0,5 miljoen voordeel met betrekking tot grondexploitaties

Onder de grondexploitaties vallen zowel grondexploitaties op basis van actief grondbeleid (gemeentelijke grondexploitaties) als op basis van faciliterend grondbeleid (grondexploitaties van derden).

Voor de gemeentelijke grondexploitaties (in voorbereiding) geldt dat het saldo van de baten en de lasten elk jaar op de balans wordt opgenomen. Daarom is het bedrag van baten en lasten in evenwicht, met uitzondering van winstnemingen of toevoegingen en onttrekkingen aan de voorziening voor bouwgrondexploitaties met een negatief resultaat.

De meest recente jaarlijkse rapportage van de actualisatie van de grondexploitaties (prijspeildatum 1 januari 2022) is op 30 juni 2022 vastgesteld (niet openbaar). Op basis hiervan is de verwachting dat alle in uitvoering zijnde gemeentelijke grondexploitaties in 2022 zijn afgerond. Dit geeft een voordeel in 2023 ten opzichte van 2022 van € 0,3 mln. Dit bestaat uit:

- Lagere lasten omdat in 2022 een toevoeging aan de voorziening exploitatierisico's is begroot ten behoeve van Legmeer West leisure (voordeel € 0,13 mln.);

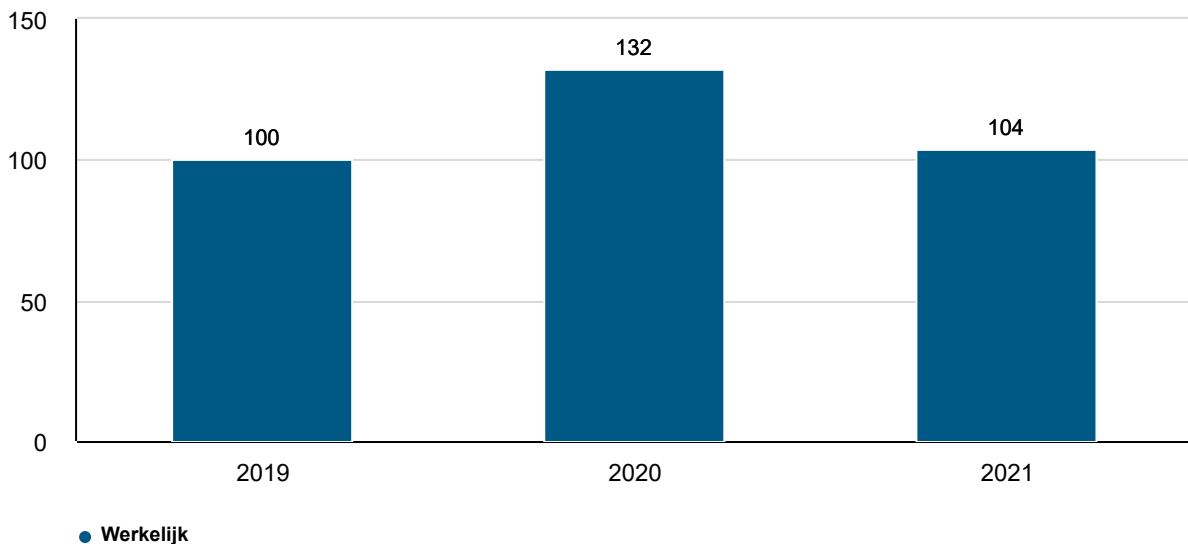
- Lagere baten omdat in 2022 Iepenlaan en Rietkraag zijn afgesloten met een winstneming (nadeel € 0,33 mln.);
- Lagere lasten omdat in 2022 € 0,5 mln. van de reeds gemaakte kosten voor het leisureterrein worden afgeboekt als gevolg van de aanleg van het Legmeerbos.

Daarnaast is € 0,1 mln. aan uitgaven doorgeschoven van 2021 naar 2022 ten behoeve van de recreatieve zone Westeinderscheg. Dit geeft een voordeel van € 0,1 mln. in 2023 ten opzichte van 2022.

De overige € 0,1 mln. voordeel bestaat uit € 0,08 mln. lagere lasten voor facilitaire grondexploitaties, zoals begroot op basis van de jaarlijkse actualisatie van de grondexploitaties die is vastgesteld op 30 juni 2022. De overige € 0,02 mln. bestaat uit diverse kleinere voordelen en nadelen.

3.8.3 Indicatoren

Aantal projecten in behandeling initiatievenoverleg

Organiseren

4.1 Visie	71
4.2 Kaderstellende beleid notities	71
4.3 Bestuur & Overhead	72
4.4 Dienstverlening	79
4.5 Financiën	81

